

Fragment uit “Afscheid van Michael B.”

[...] In café Ronduit Vierkant, een zogeheten Mokums café met een jukebox vol schlagers en Hollandse hits, leerde ik Els kennen. Het was op een avond dat Michael en ik al aardig wat gedronken hadden dat we op weg naar huis langs café Ronduit Vierkant liepen. Het was tevens de laatste avond dat wij samen op stap gingen, maar dat wisten we toen nog niet.

“Hé, zullen we even kijken wat ’t is?”, stelde Michael voor. Zonder aarzelen stapte ik het café binnen. De lachende Michael liep achter me aan. Achter de ingang deur hing een zwaar gordijn, waardoor het leek alsof ik als een acteur een redelijk gevuld theater binnenliep (dat was de drank!). Vóór mij zag ik een vrouw met prettig verbaasde ogen. Mijn hemel, ze keek dwars door me heen. Zij was mijn tegenspeelster, een godin met halfflang, zwart golvend haar. En dan die donkere, magische ogen. Met haar zou ik wel meer dan alleen sex willen hebben. Of, met die vrouw zou ik wel meer dan alleen willen praten. Ik was betoverd.

“Zeg het maar.”

“Uh,...twee biertjes, alsjeblieft.”

Als twee verdwaalde toeristen bekeken Michael en ik onze nieuwe omgeving. Voor mij aan de bar zag ik op een van de krukken een oude, grijze man zitten. Hij had z’n gleufhoed nog op. Achter zijn gekromde rug stonden drie tafeltjes met oranje schemerlampjes, een blauwe Gauloise asbak en een rijtje bierviltjes. Eén tafel was bezet met vier kaart spelende bezoekers. “Weinig te beleven hier. Alleen een aardige meid achter de bar, niet?” Opeens ergerde ik me aan Michael. Waarschijnlijk kwam het door de betoverende vrouw achter de bar, die ik nog niet kende maar nu wel al in bescherming nam tegen types als Michael. “Ach, het is tenminste een café zonder pretenties.” Michael reageerde niet. Hij stond wat gapend om zich heen te kijken. “Ik heb het hier eigenlijk wel weer gezien, Alex. Zullen we gaan. Ik heb thuis nog genoeg drank en andere genotwaren. Hier zijn toch geen wijven en thuis kan ik er zo vier bestellen, begrijp je?” Hij stootte me met zijn elleboog aan, waardoor hij zelf bijna omviel. Om deze avond niet te laten eindigen in een ochtend van perversiteit en banale dronkenschap in het huis van tante Lizzy vertelde ik Michael resoluut dat ik nog even wilde blijven. Zijn poging mij een vriendschappelijke klap op m’n schouders te geven mislukte, omdat hij er faliekant naast sloeg. Balancerend als een amateuristische koorddanser verliet hij het café. [...]

Fragment uit “De sprong”

[...] Eén dag eerder, München airport. De 28-jarige jongeman is nu gekleed in een strakke zwarte spijkerbroek en een op het Waterlooplein op de kop getikte stoere zwarte leren jas. Het jaar is 1995. Ik ben op weg naar mijn vader, een huisarts voor wie het begin jaren tachtig allemaal iets te veel werd. Hij kon het geklaag van zijn patiënten niet meer verdragen en zocht een uitweg. Hij betrad vol overgave de wereld van de Sannyasins, de volgelingen van de Indiase goeroe Bhagwan, later Osho genoemd. De huisarts verbrandde alle schepen achter zich. Eerder had hij al korte metten gemaakt met zijn vrouw en kinderen. Het hele huwelijk bleek voor hem op één grote vergissing te berusten, waar ook nog eens drie kinderen uit voortkwamen. Vrouw en kinderen vertrokken naar een elders gelegen oord nabij Utrecht, de arts bleef alleen in Hoofddorp achter. Hij genoot nog eventjes van het artsleven, waar hij als student altijd zo naar uitkeek. Hij leefde op bij de enorme aandacht die hij kreeg, vooral van de vrouwen. In hun ogen was hij de hippe arts met een baardje, die gehuld in een spijkerbroek naar Franse chansons luisterde, die van een lekker glas wijn hield en dagelijks zijn pakje Gauloises zonder filter weg rookte. Hij was anders dan de meeste van zijn collega's. Voor hem geen villa maar een rijtjeshuis met gevlochten matten als vloerbedekking, met volle asbakken op tafel, flessen wijn in huis, kratten Grolsch in de schuur en de VPRO-gids en de Volkskrant als leesvoer op de eettafel. Natuurlijk ontbrak op de wc. de scheurkalender van het Simplistisch Verbond niet. Hij droeg geen stropdassen, hield van strandwandelingen met de hond, van romantische avonden bij de open haard en vooral van gek doen, de spot drijven. Aandacht was zijn zuurstof, geen aandacht levensbedreigend. De serieuze artsen provoceren, dat deed hij het liefst. Hij had het grote voordeel dat hij technisch gezien een zeer bekwame arts was, die om die reden veel patiënten trok. Enigszins afwijkend gedrag kon hij zich daarom wel permitteren. Hij was de toffe jongen op de hockeyclub, de gangmaker in het clubhuis van de tennisvereniging en de charmeur op feestjes in Gooische villa's. Dat hij daar de nodige drank bij nodig had, dat viel niet op. In dit wereldje dronk iedereen. Om te kunnen provoceren speelde hij dolgraag een rol. Het acteren was hem op het lijf geschreven. Ooit verscheen hij als automonteur op een feestje van een bevriende tandarts. De dames waren door het dolle en gilden het uit. Na de onthulling van zijn echte beroep, waren ze helemaal niet meer te houden. Deze verslavende aandacht van vrouwen was zijn voornaamste drijfveer om arts te worden, vertelde hij me eens. Een eerlijk antwoord. Op achtjarige leeftijd wilde ik ook arts worden, om mensen te helpen. Naïef als ik als achtjarige was, dacht ik dat alle artsen hun beroep kozen om mensen te helpen. Zo denken kinderen wel vaker. [...]

Fragment uit “Een eindeloze vakantie”

[...] ‘Un pression, alstublieft...uh...s’il vous plait.’ De man achter de bar knikte en begon aan zijn werk. “Een Hollander hier. Lang geleden, lang geleden.” De toon waarop de man sprak klonk zachtmoedig. Ach, waarom ook niet. Je hebt ook mensen die je in het buitenland brutaal aanspreken met ‘Hé, nog een Hollander. Waar kom je vandaan? Amsterdam? Oh, waar? Ja, kom ik ook vandaan. Pilsje, kameraad?!” Daar kan ik niet zo goed tegen.

“Lang, lang geleden.” De man sprak de laatste woorden langzaam uit. Berustend. Alsof hij het niet tegen mij, maar tegen zichzelf zei.

“Mijn Frans is zeer slecht. Gelukkig spreekt u Nederlands.” De man straalde een ongekennde rust uit. Ik had het gevoel dat hij mij op de een of andere manier kende. Hij keek naar mijn notitieblokje. “Schrijf toch verder, jongen. Schrijf toch.” Niemand in het café had in de gaten waar de man en ik het over hadden. Maar hadden we het wel over iets? De barman zette mij een glas bier voor en verdiepte zich weer in zijn krant. De andere aanwezigen, twee grijze kleine mannetjes, speelden rustig een spelletje schaak. Er waren nog maar twee schaakstukken uit het spel gehaald. Een witte en een zwarte pion.

“Ik schrijf niet altijd”, zei ik wat verlegen. Hoe wist die man eigenlijk dat ik schreef? Ik deed het nog maar een paar maanden en tot nu toe was het iets waar ik met niemand over sprak.

“Vakantie, niet? Ik was dertig, nu ben ik vijftig en zit ik hier alweer”, sprak de man. Ik luisterde en dacht na over de eventuele betekenis van dit gesprek. Hij was toen dertig, ik ben nu dertig. Straks vertelt ie me nog dat ie kassier is geweest in een bouwmarkt.

“Ben je hier toevallig verzeild geraakt?” vroeg de man. Ik keek hem aan. Zijn grote bruine ogen en z’n volle baard fascineerden me. Hij had net zo weinig haar op zijn hoofd als ik. “Ik heb vakantie”, vertelde ik. Hierna ga ik weer aan het werk als kassier. Dat doe ik al een half jaar. Maar waarom zei u net ‘schrijf toch’? Hoe weet u dat ik wel eens iets opschrijf? “

‘Ik heb net zo’n boekje als jij. Alleen *Proest* in Amsterdam verkoopt die boekjes. Ik gok dat je het gebruikt om aantekeningen in te maken of gedichten in op te schrijven.’ Hij had gelijk. Het boekje had ik inderdaad bij boekhandel Proest gekocht. Mijn interesse in de man nam toe. ‘U woont ook in Amsterdam?’ vroeg ik. De man pakte een sigaret uit een verfrommeld pakje en bood mij er één aan. Ik accepteerde zijn aanbod. Hij praatte verder. ‘Ik woon hier en daar. Iets verderop staat een oude schuur. Daar woon ik nu. De schuur is in het bezit van de eigenaar van deze bar, mijnheer Le Clerque. Ik help hem met schilderen, tuinieren, koken en van alles. Als dank heeft hij mij die schuur aangeboden. Nu woon ik dus hier.’ De man achter de bar keek even op toen hij zijn naam hoorde. ‘Maar ik woon ook in Amsterdam’, vervolgde de man. ‘Ken je Het Gulden Vlies?’ ‘Tweedehands boeken’, zei ik. ‘Ja, daar werk ik ook. En woon ik ook.’ Het werd me nu duidelijk waarom die winkel zo vaak dicht was. Toeval bestaat niet, maar ik was van plan om na deze vakantie een bezoek te brengen aan die winkel. [...]